

December 2019

3e jaargang
nummer 2

Malawi Mail

Nieuwsbrief Willem-Henri en Ditteke den Hartog

KERK IN MALAWI

Van kerkplanting tot
vrouwenvereniging

PREDIKANTENREIS

Indruk van een bezoeker

PROBLEMEN

En die proberen op te lossen

Een groet uit het warme Malawi aan onze familie en vrienden in het koude Nederland. In deze nieuwsbrief geven we u een inkijkje in het kerkelijk leven van Malawi. In augustus j.l. is Willem-Henri tot hulppredikant bevestigd in de CCAP. Dat was een hele gebeurtenis, met veel koren en cadeaus (zie foto: Ditteke krijgt een lap stof).

DOMINEES OP BEZOEK

Onlangs zijn er tien Nederlandse dominees op bezoek geweest in Malawi. Erg leuk was dat onze voormalige predikant ds. Tekelenburg uit IJsselstein ook van de partij was. De dag nadat we hen ontmoet hadden in Blantyre, gingen ze twee aan twee naar diverse kerken rondom het Malawi meer, een Moslimgebied. Ze hebben zelf gepreekt in een gemeente van de CCAP van een Malawische collega en een conferentie bezocht: hier gingen Nederlandse en Malawische predikanten en GZB-zendingswerkers in gesprek met elkaar over (missionair) gemeente-zijn in Malawi en Nederland. Ook hoorden zij geloofsgetuigenissen van ex-moslims.

WEDERGEBOREN?

Willem heeft voor de predikanten een lezing gehouden over de bijzonderheden van het kerkelijk leven in Malawi. Het ging met name over de denominatie die de dominees bezochten, de Church of Central Africa Presbyterian (CCAP), een traditionele (of mainline) kerk. Dit is de kerk waar de GZB mee samenwerkt en Willem en Ditteke sinds kort lid van zijn. Willem vertelde onder andere dat deze traditionele kerken steeds meer 'concurrentie' van pinksterkerken ondervinden. De pinksterkerken zijn minder tribaal en meer een verlenging van het "moderne" denken waar het individu persoonlijk tegenover God staat ("ik ben wedergeboren"). Dit gaf aan het begin van de eeuw veel spanningen in traditionele kerken zoals de CCAP, RKK en de Anglicaanse kerk. Deze kerken waren meer volgens het groepsdenken georganiseerd: je behoort tot stam x of je komt uit dorp y dus ga je naar die bepaalde kerk en je bent dus christen. Door de pinksterkerken werd het "moderne" religieuze bewustzijn ook in de traditionele kerken van Malawi binnengebracht. In deze zin zijn pinksterkerken een emancipatiebeweging. CCAP mensen begonnen zich ook af te vragen of ze 'born-again' (wedergeboren) konden zijn.

Deze vraag werd niet altijd even enthousiast ontvangen en dat had zijn weerslag op de CCAP-kerk. Men zag de leegloop met lede ogen aan, maar ging niet bij de pakken neerzitten. Men kwam met een zogenaamde “contemporary service” (hedendaagse dienst) als antwoord op de groeiende pinksterkerken. Dit type dienst heeft weinig liturgische activiteiten, maar veel lofprijzing, verkondiging en ruimte voor de gaven van de Geest. In onze eigen Limbe gemeente hebben we ook zo’n “contemporary service” die om 10:00u begint. De Chichewa dienst begint om 6:00u en de Engelse dienst om 8:00u. De laatste twee hebben alle klassieke Schotse, lees Westerse, elementen in de dienst, zoals de geloofsbelijdenis en het hardop bidden van het Onze Vader. Je kan dus zeggen dat de “contemporary service”, die ook in het Chichewa is, een meer contextueel Afrikaanse vorm van eredienst is. Gelukkig is er vandaag de dag veel ruimte voor persoonlijk geloof in de CCAP kerken.

KOREN

Als we het over de eredienst hebben dan is het opvallend dat er veel koren zijn: koren zijn een vorm van prediking en onderwijzing. Veel van de prediking wordt door leken gedaan, vaak zonder enige vorm van training. De GZB heeft daarom dit jaar een project gestart om bij de Blantyre Synode (Zuid-Malawi) lekenpredikers op te leiden door middel van Timothy Leadership Training (leiderschap) en Veritas (exegese), waar Willem zich ook voor inzet. Een predikant preekt zelf maar een enkele keer per maand in zijn eigen gemeente. Daarnaast is hij vooral de manager van de kerk: hij leidt de verschillende commissies en is een schakelfiguur naar de synode toe. Wat bij voorkeur tijdens de dienst wel door een predikant gedaan wordt is het uitspreken van het dankgebed voor de collecte en het geven van de zegen, wat Willem nu vaak mag doen. Naast het werk in de eigen gemeente zijn veel predikanten druk met trouwerijen, begrafenissen en het bedienen van de sacramenten in de zogenaamde prayer houses (gebedshuizen) die aan de gemeente verbonden zijn. In de gebedshuizen komen mensen samen die nog geen officiële gemeente zijn: kerkplanting, de manier waarop de CCAP groeit. Bedenk dat ruim 200 predikanten in de Blantyre Synode verantwoordelijk zijn voor bijna twee miljoen leden.

MVANU

Een andere groep in de CCAP die we niet over het hoofd mogen zien is de vrouwenvereniging (vv), de zogenaamde Mvanu. Voor deze vv onderga je een training van negen maanden voordat je mag toetreden en je je traditionele zwart-wit uniform mag aantrekken. De vv is een plek voor bijbelstudie en gebed (zaterdagochtend 7.30u) en voor het omzien naar anderen, door zieken te bezoeken, begrafenissen bij te wonen, enz.

Vlak voor de installatie van Willem als hulppredikant, werd Ditteke door de leiding van de synode op het hart gedrukt dat ze lid moest worden van de vv. Met al de verplichtingen die daarbij komen kijken, gaf dat stress. Echter, de plaatselijke dominee, ds. Kadawati en zijn vrouw (hieronder op de foto) begrepen dat dat teveel zou zijn, en zij hebben Ditteke benoemd tot erelid. Een erelid hoeft niet elke week aanwezig te zijn, en geen negen maanden opleiding te doen.

COLOFON

Ditteke en Willem-Henri den Hartog zijn in september 2008 door de GZB vanuit de Hervormde gemeente van IJsselstein uitgezonden naar Namibië en sinds februari 2017 werkzaam in Malawi. De GZB werkt graag mee aan de verspreiding van deze rondzendbrief.

Hartelijk dank voor uw meeleven en gebed! U kunt uw betrokkenheid ook tot uitdrukking brengen door een gift over te maken voor het werkersfonds van Willem-Henri en Ditteke of voor andere onderdelen van het wereldomvattende werk waarbij de GZB betrokken is. Het IBAN-nummer is NL91 INGB 0690 7624 45. We zijn dankbaar voor uw onmisbare steun, zodat het werk kan voortgaan en zelfs kan groeien. Voor afmeldingen voor deze nieuwsbrief, adreswijzigingen en overige opmerkingen mail naar info@gzb.nl

JEUGD

Een aparte categorie is de jeugd in de kerken. Verhoudingsgewijs zijn er veel meer kinderen en jongeren dan ouderen in de kerk van Zuid-Malawi en Afrika-breed. Hier is overigens iedereen onder de 35 jeugd of jongeren. Besef dat deze jongeren over 10 tot 20 jaar de ruggengraat van de kerk kunnen vormen. Welke vorming krijgen ze mee? De GZB steunt de jongerenafdeling, onder leiding van ds. Chikondi Banda, om daar wat aan te doen (bijbelstudie e.d.)

Er is een gevaar dat de jeugd van Malawi ten prooi valt aan secularisatie, aldus de studie van dr. Billy Gama, de onlangs verkozen algemeen secretaris van de synode. Zijn proefschrift is een waarschuwing dat kerkverlating ook Malawi niet noodzakelijkerwijs voorbij zal gaan. Ook de opkomende Islam met hun hulpprogramma's zoals studiebeurzen is een bedreiging voor de jeugd van de kerk.

Onlangs hielden we onze tweejaarlijkse retraite in Johannesburg, Zuid-Afrika met zendingen uit Zuidelijk Afrika.

IMPRESSIES DOMINEES

“De getuigenissen van twee ex-moslims maakten diepe indruk. Met name door het werk van ds. Schaafsma is de missie onder de vele moslims in Malawi enorm gestimuleerd. De vijandschap en de tegenwerkingen zijn echter groot, wanneer moslims tot geloof komen.”
Ds. Marinus Messemaker, Nijkerk

“Het ene moment zit je aan het meer van Malawi in een prachtig resort, enkele uren later sta je voor de poort van de grootste en gevaarlijkste gevangenis van Malawi, Zomba central prison. Er zitten nu 2444 gevangenen in deze gevangenis die eigenlijk bestemd is voor 850 gevangenen. De celdeuren stonden open, maar we mochten er niet gaan kijken. Tegenover de muur met de cellen waren de klaslokalen gevestigd waar een gevangenissschool was. Aan het einde van de klaslokalen stond de moskee en de kapel. De laatste gingen we in. Eenvoudige houten banken een klein podium, met daarop enkele stoelen.

Wij mochten daar op plaatsnemen en de gevangenen kwamen binnen. Allemaal mannen, jonge mannen van net in de 20 en ouderen van boven de 70. Sommige van hen zaten al 50 jaar vast. We werden welkom geheten en de dienst ging beginnen. Het eerste koor kwam naar voren en zette in. A Capella, zo mooi en zuiver, het ontroerde mij. Uit volle borst, vol overgave zingen over het verlangen om naar Gods huis te gaan. Aansluitend zong een koor van jonge mannen een mooi lied.

Aan ons was gevraagd om de preek te verzorgen. Ik heb gepreikt uit Jesaja 12: Met vreugde scheppen uit de fonteynen van het Heil. Vreugde omdat in God, door het werk van Jezus Christus, je toekomst vastligt. Hij zal ons bevrijden van de zonden en de banden van de dood. Dan gaat de gevangenisdeur van ons hart open. In het afvoerputje van Malawi klinkt het evangelie van Gods genade. Genade die verbazingwekkend is. Als dat evangeliewoord klinkt worden harten veranderd. Dan worden verloren zondaren vernieuwd tot een leven met God. Ook, of wellicht juist in de gevangenis.”
ds. Leo Molenaar, Bruinisse

TROUBLE SHOOTERS

We hebben weer een intensief jaar achter de rug. Naast ons normale werk hebben we veel aan crisismanagement gedaan. Zoals u wellicht nog weet, was er in het voorjaar de ramp door orkaan Idai in Zuidelijk Afrika. We zijn intensief betrokken geweest bij de het opstarten van de actie en bij de verdeling van de hulpelden.

Onlangs moest de familie Visser terugkeren uit Zimbabwe vanwege de veiligheid. Willem-Henri heeft hen daarbij begeleid. En in Noord-Malawi verloopt de relatie met de partner stroef. Onze directeur, ds. Jan Ouwehand, kwam kort geleden zelf op bezoek om de situatie te beoordelen. We hebben naar aanleiding hiervan besloten de relatie met de partner ‘af te slanken’ en zendingen te verplaatsen.

MIGRANTEN ZUID-AFRIKA

‘Onze’ programma’s: In Zuid-Afrika zijn we de voorbereidingen aan het treffen voor een programma waarbij we als GZB kerken gaan toerusten om (beter) te kunnen omzien naar vluchtelingen en migranten, vanuit een missionair-diaconaal perspectief. Zuid-Afrika wordt overspoeld met mensen uit andere Afrikaanse landen die op zoek zijn naar een beter of veiliger bestaan. Door strengere eisen in Europa komen migranten tegenwoordig ook uit verder gelegen gebieden, zoals Soedan en Ethiopië, naar Zuid-Afrika. Soms helemaal te voet.

GROET VAN DE THUISFRONTCOMMISSIE

Hier maakt u kennis met een van de leden van de TFC:

“Mijn naam is Rieneke Luiten, lid van de thuisfrontcommissie en zus van Ditteke. Mijn dagelijks werk is programma’s maken in het klein: ‘hebben jullie je tas en je gymspullen mee naar school?’ ‘Heb je je huiswerk geleerd?’ We lopen mee met de Mars voor het Leven en de kinderen maken soms kaarten voor een zieke uit de gemeente. Op die manier proberen we het omkijken naar elkaar al jong te leren.

Ditteke en Willem-Henri zijn, sinds ze in Malawi wonen, een paar weken per jaar in Nederland. Dan genieten we van een zussenweekend en kletsen we weer helemaal bij. Dat zijn momenten waar ik als jong zusje erg van geniet, zeker omdat Ditteke voor mij een identificatiefiguur was in mijn puberteit. We wensen Ditteke en Willem met alle vrienden in Malawi en jullie allemaal een gezegend kerstfeest!”

KEEP IN TOUCH:

Adres:

Ditteke & Willem-Henri den Hartog
PO Box 5672
Limbe
Malawi

Telefoon/e-mail:

Ditteke
Tel. +265886543978 (What's App)
ddhartog@gzb.nl

Willem-Henri

Tel. +265880432864 (What's App)/
+31621674690 (in Nederland)
wdhartog@gzb.nl

DANKEN

- Voor een goede tijd met de zendelingen van onze regio tijdens de retraite in Zuid-Afrika
- Goede verhouding met collega's

BIDDEN

- Begin januari hopen de ouders van Willem-Henri twee weken op bezoek te komen, omdat ze dit jaar 50 jaar getrouwd waren. Bid dat deze reis goed zal verlopen en dat we met elkaar een fijne tijd zullen hebben
- Voor een goede Veritas training die Willem-Henri eind januari/begin februari weer aanbiedt voor de predikanten van de Blantyre Synode
- Dat Ditteke en Willem hun weg vinden in de gemeente en dat het ook een plek mag zijn om opgebouwd te worden
- Bescherming tijdens de reizen: Ditteke naar Ethiopië en Willem-Henri naar Kaapstad, eind januari
- Voor het vluchtelingenprogramma in Zuid-Afrika waarvoor 27 maart een conferentie gepland staat

Hartelijke groet,

Willem-Henri en Ditteke den Hartog

Sinds januari 2017 is Willem-Henri regiocoördinator voor Zuidelijk-Afrika en docent van de Church of Central Africa Presbyterian.

Ditteke is programmaleider van GZB-programma's in Oost-Afrika en Zimbabwe.

www.gzb.nl